

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดขอนแก่น

ชื่อและนามสกุล นางเกษสุวรรณ สังหาวิทย์

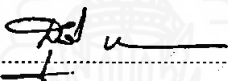
แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล

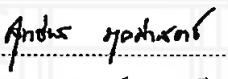
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

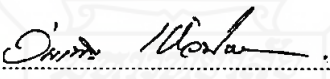
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน

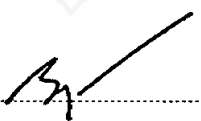
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุลธิ ทองวืเชียร)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน)


..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์) 

ชื่อวิทยานิพนธ์ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย นางเกษสุพรรณ สังกะวิทย์ **รหัสนักศึกษา** 2555100318 **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
การพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ
แก้วปาน **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทำนายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาล
วิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น (2) อำนาจในการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล
ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล จังหวัด
ขอนแก่น สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 125 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4
ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ (3) ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแล
ผู้สูงอายุ และ (4) สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าความตรงตามเนื้อหาของส่วนที่ 2, 3, และ 4 เท่ากับ .99, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ
และค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .99, .95 และ .97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
พรรณนา สถิติสหพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสื่อสารกับผู้ป่วย
สูงอายุและครอบครัว การดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน การประเมินผู้สูงอายุ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุ
การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะเสี่ยงในผู้สูงอายุ และการประสานงานกับสหวิชาชีพ ส่วนด้านการจัดการกับ
ความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง (2) ระยะเวลาปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r =$
.078) ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .135$) การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ
ดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .282$) กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพใน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแล
ผู้สูงอายุ การรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ สามารถร่วมกันทำนาย
สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ร้อยละ 37.9 ดังนั้น ปัจจัยทำนาย
เหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีสมรรถนะการดูแล
ผู้สูงอายุที่ดีต่อไป

คำสำคัญ สมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Thesis title: Factors Predicting Competencies in Elderly Care of Professional Nurses in Tambon Health Promoting Hospitals, Khon Kaen Province

Researcher: Mrs.Kedsuwan Sanghawit; **ID:** 2555100318; **Degree:** Master of Nursing Science Program in Nursing Administration; **Thesis advisors:** (1) Asst. Prof. Dr. Sutteeporn Moolsart (2) Assoc. Prof. Dr. Wonpen Kaewpan; **Academic year:** 2017

Abstract

This predictive research aims to study: (1) the competencies of registered nurses for elderly health care in sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province; (2) the predictive influences of personal factors, related to experience and achievement motivations in elderly health care, to the competencies of registered nurses for elderly health care in sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province.

The sample of this research was 125 registered nurses in sub-district health promoting hospitals, affiliated to Ministry of Public Health, located in Khon Kaen Province. A questionnaire was employed as a research instrument. The questionnaire was divided into 4 parts: (1) Personal Information; (2) Perceptions of registered nurses toward the policies of elderly health care; (3) Factors of achievement motivations in elderly health care; (4) Competencies of registered nurses in elderly health care. The questionnaire was reviewed and evaluated by 5 reviewers for the content validity. As from the evaluation, the Index of Item-Objective Congruence (IOC) of Part 2, 3, and 4 of the questionnaire were 0.99, 1.00, and 1.00 respectively. It also found that the Cronbach's Alpha reliability coefficient were scaled to 0.99, 0.95, and 0.97 respectively. The data was analyzed by using descriptive statistics, Pearson's product moment coefficient of correlation, t-test, and stepwise multiple regression analysis.

The result indicated that (1) the competencies of registered nurses for elderly health care had a high level. Considered on each part, good attitudes toward elderly was the highest level of all competencies, followed by communication with elderly and with their families, home health care for elderly, geriatric assessment, skills in elderly nursing care, elderly health promotion and risk prevention, and multidisciplinary co-working. While elderly illness management was shown at moderate level. (2) There were positive correlation at high level among working period ($r = .078$), work experience ($r = .135$), participation in training courses on elderly health care ($r = .282$), and the competencies of registered nurses in sub-district health promoting hospitals with statistically significant difference at .05. (3) From the study, participation in elderly health care training course, perceptions of registered nurses toward the policies of elderly health care, and factors of achievement motivations in elderly health care can be applied to predict the competencies of registered nurses for elderly health care in sub-district health promoting hospitals for 37.9 percentages. Thus, these predictive factors should be further study to enhance competencies of registered nurses in sub-district health promoting hospitals to be more effectively.

Keywords: competency of elderly health care, registered nurse, sub-district health promoting hospitals

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและแนวทางในการศึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่ และความเต็มใจรวมถึงให้กำลังใจในการศึกษา ตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตาที่มีต่อผู้วิจัยเสมอมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ แก้วปาน เป็นอย่างสูง ที่กรุณาสละเวลาร่วมเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุลี ทองวิเชียร ประธานกรรมการในการสอบ ที่ได้กรุณาชี้แนะตลอดจนคำแนะนำต่างๆเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏรายนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณสาธารณสุขอำเภอบ้านนา และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งบุคลากร และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่กรุณาจัดหาตำรา เอกสารอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต ให้สติปัญญา และให้โอกาสในการศึกษา ตลอดจนบุคคลในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา ความดี และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

เกษสุวรรณ สังหาวิทย์

ตุลาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย.....	13
สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ.....	39
บริบทการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	69

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 2	ปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแล ผู้สูงอายุ และสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	72
ตอนที่ 3	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแล ผู้สูงอายุ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ กับสมรรถนะการดูแล ผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	75
ตอนที่ 4	ปัจจัยทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	77
บทที่ 5	สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
	สรุปการวิจัย.....	83
	อภิปรายผล.....	86
	ข้อเสนอแนะ.....	93
	บรรณานุกรม.....	95
	ภาคผนวก.....	102
	ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	103
	ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ หนังสือขออนุมัติเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย.....	105
	ค เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรม.....	115
	ง แบบสอบถามงานวิจัย.....	118
	ประวัติผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำแนกตามโซนและขนาดอำเภอ จังหวัดขอนแก่น.....	61
ตารางที่ 3.2	การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและการทดสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม.....	65
ตารางที่ 4.1	ค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงานและการเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ.....	70
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของการรับรู้นโยบายการดูแล ผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น โดยรวม.....	72
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ.....	73
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	73
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแล ผู้สูงอายุ.....	74
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับสมรรถนะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการดูแลผู้สูงอายุ กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นรายด้านและโดยรวม.....	75
ตารางที่ 4.7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของปัจจัยด้านการรับรู้นโยบายการดูแลผู้สูงอายุ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการดูแลผู้สูงอายุ กับสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	76

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่สมการถดถอยอำนาจการทำนาย (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของอำนาจ ในการทำนายที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยใช้วิธีการแบบเพิ่มตัวแปร เป็นขั้นตอน (stepwise).....	79
ตารางที่ 4.9	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระ ที่สามารถทำนายสมรรถนะการดูแลผู้สูงอายุ ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในรูปคะแนนดิบ(b) และ คะแนนมาตรฐาน(beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้ทำนายสมรรถนะการดูแล ผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ได้ จากการคัดเลือกตัวแปรแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน.....	81



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2.1 ภาพจำลองภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model).....	21

